

דף ס

קת. מה דין היין במקרים דלהלן?

- א. עכו"ם שהוריק יין מכלי שבידו לכלי שביד ישראל.
- ב. ישראל הוריק יין מכלי שבידו לכלי שביד עכו"ם.
- ג. עכו"ם הנושא כלים המכילים יין.
- ד. יין הבא מכח כחו של העכו"ם.
- ה. חבית יין שנסדקה ובא עכו"ם והידקה למנוע יציאת היין.
- ו. עכו"ם שנמצא בגת ויש שם משקה טופח.
- ז. עכו"ם שנמצא עומד בצד בור יין.
- ח. עכו"ם שנפל לבור יין.
- ט. עכו"ם שמדד בור יין בקנה, או התזו את הצרעה בקנה.
- י. זרק חפץ כלשהו על היין.

א. עכו"ם שהוריק יין מכלי שבידו לכלי שביד ישראל, היין המורק אסור בהנאה. ויש אומרים שאינו אסור אלא בשתייה (כדלעיל נח).

א. מה שנשאר בכלי לא נאסר בהנאה (ראשונים עפ"י גמרא להלן).

ב. הוריק עם ישראל ביחד, באופן שכל אחד מהם יכול להרים ולהוריק לבדו, או כשכל אחד מהם אינו יכול לבדו – מותר אף בשתייה (תוס'). ולהלן עב: הורה רבא לשופכי היין שלא יקרב אליהם עכו"ם לסייעם שמא ישכחו ויניחו עליו את הכלי לבדו. וע"ש בתוס' שיש להזהר בדבר אא"כ ישראל אחר מסייע הרבה עמו. ואם היין מקלח בלעדי העכו"ם, רק על ידו מקלח יפה יותר – כתבו התוס' להקל. עע"ש כמה פרטים).

ב. ישראל הוריק יין לכלי שעכו"ם או חזו – היין מותר, ואם הלה צידד את הכלי שבידו – אסור. לפי לשון אחת ברש"י מדובר בכלי מלא, ולכך היין אסור שחוששים שמא נגע. לשון אחרת: אפילו בכלי חסר, נאסר היין בשתייה ע"י קרקוש הכלי. וי"א שאסור אף בהנאה (רא"ש ועוד). וי"א שאין אסור כלל אלא אם הגביהו.

ג. עכו"ם הנושא נוד יין (שצוארו צר והוא או חזו פי הנאד בידו) וישראל מאחוריו משגיח שאינו נוגע בו; מלא – מותר, שאין שם קרקוש. חסר – אסור. רב אשי אמר: אפילו חסר מותר, שאין זו דרך ניסוך. אבל כלי כגון כד פתוח, אם מלא – חוששים שמא נגע ביין תוך כדי נענוע בהליכתו. חסר – מותר, שהרי לא נגע ואין נוח לו בנענוע (רש"י). וי"א דוקא אם לא שכשך. ע' שו"ע קכ"ז, שמא יישפך.

א. הלכה כרב אשי שבנוד לעולם מותר (תוס' וש"פ).

ב. לדעת הרמב"ם (וכ"פ בשו"ע קכ"ז) אם הנוד פתוח, שכשוך הגוי אוסר אפילו אינו מגביה הכלי. ואילו דעת הראב"ד הרשב"א והרא"ש, וכן נקט הרמ"א שם לעיקר [ולכן אין להחמיר במקום פסידא] שללא הגבהה אין נחשב שכשוך.

ד. נגיעה על ידי כח כחו, נחלקו הדעות בדבר. היה מעשה ואסר רבי יעקב מנהר פקוד. נקטו התוס' (ועוד פוסקים) להלכה שכח כחו ככחו דמי. ורשב"ם כתב שבדיעבד יש לסמוך בהפסד מרובה על לשון אחרונה המתירה כח כחו. וכן נחלקו הפוסקים בכח שלישי ורביעי וכו'.

ה. חבית נסדקה לאורכה ובא עכו"ם וחבקה – אסור בשתיה ומותר בהנאה (שהרי זה כנוגע ביין בלא שכשוך. רש"י). נסדקה לרוחב והכביד מלמעלה – מותר אף בשתיה, מעשה לבינה בעלמא הוא שעושה, ואפילו מגע אין כאן. (וכל שכן מגע בחבית ללא לחיצה, אינו אסור. פוסקים).

ו. עכו"ם שנמצא בגת; אם יש שם משקה טופח להטפיה – צריך הדחה וניגוב (ע' להלן עה אופן ה'ניגוב'). ואם אינו טופח להטפיה – די בהדחה בלבד. כתבו התוס' שאנו נוקטים שבכל אופן אין צריך ניגוב אלא הדחה בעלמא.

ז. עכו"ם שנמצא עומד בצד בור יין; אם יש לו זכות ממונית באותו יין (שעשאו ישראל 'אפותיקי' לפרוע חובו. רש"י) – אסור, שאינו חושש מליגע בו. אין לו זכות ביין, אע"פ שיש לו מלוה על ישראל (שמואל) – מותר, שמתירא ליגע בו שלא יפסידנו ויתבענו. מדובר שהבור ברשות ישראל, אבל ברשות הנכרי אסור (עפ"י תוס'. ולפרש"י אפילו נמצא ברשות נכרי, אם הפתח פתוח לרשות הרבים וכד' מותר. ע' ב"ח).

ח. עובד כוכבים שנפל לבור יין ועלה – היין מותר בהנאה (שלא נתכוין ליגע). ולדברי רבי שמעון – אף בשתיה. ופירש רב פפא: דוקא כשעלה מת, אבל עלה חי – אסור אף בהנאה, שהולך ומודה לאליליו ומסתמא נסכו בעלייתו. מסרו בשם רב / זעירי שהלכה כרבי שמעון. אבל הסיקו שאין הלכה כן.

ט. מדדו בקנה, התזו את הצרעה מהיין בקנה; לתנא קמא, היין מותר בהנאה מפני שטרוד במדידה ובהתזה ואין כוונתו לניסוך. (אבל בשתיה אסור, שהרי נתכוין ליגע). לרבי שמעון, מותר אף בשתיה. לדברי רבי נתן (לעיל נו), אסור אף בהנאה. כאמור, מסקנת ההלכה כת"ק.

י. זרק דבר על היין – מותר אפילו בשתיה.

א. לדעת כמה מהראשונים יש לאסור בזריקה ממקום סמוך [שמא יגע], אם לא שזרק בחמתו [שאז מותר לגמרי, שכל כחו שלא ככוונה לא גזרו] (עפ"י רש"י ורשב"ם; או"ז). והתוס' חולקים. ב. גילגל לייין את החבית, והיה הולך ונוגע בה עד שהגיעה לייין; לפרש"י ורשב"ם נראה שאם עשה כן בחמתו – אסור בשתיה ומותר בהנאה, ואם שלא בחמתו – אסור אף בהנאה, שהרי נתכוין למגע [ע"י דבר אחר]. והתוס' חולקים וסוברים שאם בחמתו מותר בשתיה, ואם שלא בחמתו – אסור בשתיה ומותר בהנאה.

דף סא

קו. מה דינם של היינות דלהלן?

- א. יין של עובד כוכבים שעשאו ישראל לצורך מכירה לישראל, ועתה הוא מונח ברשות הנכרי.
- ב. יין של ישראל המונח בבית הקנוי או שכור לו, בתוך חצרו של עובד כוכבים.
- ג. יין של ישראל המונח ברחוב, ונמצא עובד כוכבים מסתובב בין החביות.